

Streszczenie

Problematyka starości nabiera coraz większego znaczenia w dzisiejszej rzeczywistości, przede wszystkim z powodów demograficznych. Seniorzy to grupa społeczna będąca źródłem przekazu tradycji i historii,

Istotna jest również rola osób starszych w życiu społecznym, co oznacza pełne zaangażowanie na rzecz społeczności lokalnej zarówno w zakresie korzystania ze swoich praw, jak również kreowania wizerunku wspólnoty, wpływania na decyzje podejmowane wewnątrz.

Podsumowując potencjał osób starszych należy podkreślić, iż posiadają oni: potencjał intelektualny w postaci mądrości życiowej, potencjał społeczny (relacyjny), potencjał dotyczący życia rodzinnego, potencjał przekazu kulturowego, potencjał, jako mistrzostwo w wykonywaniu zawodu, potencjał ekonomiczny, potencjał biologiczny, co składa się na kapitał społeczny.

Zjawisko starzenia się ludności wygląda nieco inaczej w mieście niż na wsi. Inne jest również miejsce człowieka starego w społeczeństwie wiejskim. Badając kapitał społeczny seniorów autorka pracy ze względu na to, że pochodzi i pracuje na wsi skupiła się na rozpoznaniu kapitału seniorów- mieszkańców wsi. Współczesne środowisko wiejskie jest środowiskiem bardzo zróżnicowanym zarówno pod względem społecznym, ekonomicznym, jak i historycznym.

Prezentowana dysertacja wpisuje się w próbę odpowiedzi na pytanie, jakim kapitałem społecznym dysponują seniorzy mieszkający na wsi oraz czy jest on spożytkowany w rodzinie. Celem badań było rozpoznanie kapitału społecznego osób starszych oraz jego spożytkowania w rodzinie. Problem główny stanowi pytanie: Jakie zasoby kapitału społecznego posiadają seniorzy i w jaki sposób są one spożytkowane w rodzinie?

Praca składa się z trzech części. Pierwsza część pracy ma charakter teoretyczny i zawiera cztery rozdziały. Rozdział pierwszy przedstawia charakterystykę kapitału społecznego. Rozdział drugi poświęcony jest problematyce związanej z procesem starzenia się człowieka i starości. Rozdział trzeci przedstawia problematykę dotyczącą kapitału społecznego seniorów. W rozdziale czwartym, zamykającym część pierwszą pracy omówiono problematykę rodziny

oraz problematykę relacji międzyjednostkowych i międzypokoleniowych a także funkcje starszych pokoleń w polskich rodzinach współczesnych.

Część druga pracy to założenia metodologiczne badań własnych. Część trzecia pracy to analiza badań własnych. Zaprezentowane są analizy badań w obszarze komponentu zaufania, sieci kontaktów, gotowości do pomocy w rodzinie, zaangażowania seniorów na rzecz społeczności lokalnej oraz kapitał materialny seniorów i spożytkowanie kapitału społecznego seniorów w rodzinie. Wyniki badań przedstawione są w formie tabel. Całość pracy zamyka zakończenie, wnioski z badań oraz rekomendacje.

Podsumowując wnioski z przeprowadzonych badań należy stwierdzić, że seniorzy mieszkający na wsi obdarzają zaufaniem członków rodziny, sąsiadów, przedstawicieli społeczności lokalnej i instytucji publicznych. Najmniejszym zaufaniem obdarzają środki masowego przekazu. Badając sieć kontaktów seniorów z rodziną, z przyjaciółmi, z osobami z tego samego kościoła i z członkami organizacji do których należą stwierdzono, że seniorzy mieszkający na wsi częściej niż z rodziną spotykają się z osobami z tego samego kościoła i z przyjaciółmi. Seniorzy również gorzej oceniają relacje z rodziną niż z przyjaciółmi. Seniorzy angażują się w podejmowanie nieodpłatnych działań na rzecz społeczności lokalnej.

Autorka poddała również analizie zasoby materialne i czas wolny seniorów. Badani seniorzy wykazują posiadanie zasobów materialnych, niematerialnych i posiadanie czasu wolnego. Niemal wszyscy badani seniorzy deklarowali, że ich zasoby niematerialne i czas wolny są spożytkowane w rodzinie.